

Shoqata Kristiane e Grave Shqiptare

First Phase Report

“Every Roma Child in Kindergarten: Building advocacy networks and best practices in the integration of Roma Children”

May – August 2016

Report on the work developed in the Qark of:

 Durrës

- **Fushe-Kruje**
- **Koordinator lokal : Sonila Halili**

The "Every Roma child in kindergarten: Building advocacy networks and good practices in the integration of Roma children" initiative applies all over the country. YWCA covers the parts of: Shkodra, Lezha, Durres, Berat, aiming at establishing and supporting local networks for advocacy based on the early development of Roma children.

YWCA developed its work following the main project objectives.

Programme Output 1

- **Local public institutions facilitate Roma children inclusion in pre-school and formal education and early childhood services across 4 regions of Albania.** (Albania: Shkodra, Durres, Lezha and Berat)

-Ketu do raportohet:

1. Takim ne Drejtorine Arsimore Rajonale Kruje, institucion pergjegjes per kontrollin e mbarevajtjes se shkollave dhe kopshteve. Takimet prane ketij institucioni ishin mjaft pozitive per identifikimin e femijeve te regjistruar ne kopshtet dhe ne shkollat e Fushes-Krujes.
2. Takime te vazhdueshme me perfaqesuesit e Bashkise Kruje. Disa nga temat qe u diskutuan ne keto takime ishin :
 - Lehtesimi I procedurave te regjistrimit te femijeve rom ne kopsht
 - Hartimi i nje strategjie lidhur me prioritetet e komunitetit dhe prezantimi I prioriteteve te nxjerra gjate fazes se pare te projektit, tek perfaqesuesit e Bashkise Kruje.
 - Regjistrimi I femijeve rom ne kopsht me dreke, duke I lene jashte detyrimin mujor, pra duke mos paguar tarifen mujore, por te financohen nga buxheti I Bashkise (sidomos per familjet rome ku papunesia eshte e madhe dhe kushtet e jeteses jane te paperballueshme)
 - Banesat e romeve jane ne kushte te mjerueshme, gjate diskutimeve u hodh ideja per rikonstrukcionin e disa shtepive rome (te pakten te atyre familjeve qe nuk kane as kushtet minimale) per te punesuar cilesine e jeteses ne komunitet.
 - Nje ide qe u diskutua ishte ajo e punesimit te prinderve rom ne kompani apo institucione publike si dhe ndermjetesimi I tyre per t'i punesuar ne kompani private. Kjo kerkese eshte emergjente dhe e nevojshme, pasi kjo do te reduktonte lypjen e femijeve ne rruge dhe ndjekjen e kopshtit apo shkolles

Disa nga veshtiresite e hasura:

- Nivel I ulet informacioni I prinderve rom per sherbimet qe ka per detyre te ofroje Bashkia e qytetit.
- Mungese koordinimi ndermjet perfaqesuesve dhe prinderve rom me perfaqesuesit e Bashkise.

3. Takime me Zyren e Sherbimit Shoqeror si dhe zyren e Gjendjes Civile per mbledhjen e dokumentacioneve te nevojshme per regjistrimin e femijeve ne shkolla dhe kopshte. Takimet ishin te suksesshme pasi edhe sherbimi u ofrua ne kohe reale.
4. Takim me drejtoreshen e Zyres se Sherbimit Social Kruje, ku u diskutua per ndermjetesimin si dhe zbatimin e nje strategjie per lehtesimin e perfshirjes se romeve ne ndihmen sociale. Takimi rezultoi I suksesshem pasi morem informacionet e nevojshme lidhur me dokumentacionin e nevojshem per perfitimin e ndihmes ekonomike. Keto informacione I shperndame me anetaret e komunitetit rom.
5. Takime te vazhdueshme me drejtoreshat dhe mesueset e kopshteve “Bakushe Visha” dhe Kopshtit Nr 1 Fushe-Kruje. Gjate kesaj periudhe jane diskutuar ceshtjet e meposhtme:
 - Maredheniet e ndersjella mesuese – femije rom. Femijet rom duhet te ndihen te barabarte dhe jo te distancuar fillimisht nga mesuesit, pasi femijet huazojne cdo sjellje te mesueses. Maredheniet shoqerore reciproke te krijuara ndermjet femijeve , lehtesojne bashkepunimin ndermjet femijeve si dhe integritetin e femijeve rom ne shoqeri, duke zvogeluar shkeljen e te drejtave te femijeve duke krijuar një mjedis me përgjegjshmëri të lartë kolektive.
 - Rritja e ndergjegjesimit te prinderve rom gjate mbledhjeve me prinder mbi problematikat e rritjes, edukimit, shkollimit etj te femijeve rom.
 - Shkëmbim i vazhduar informacioni me prindërit për mbarëvajtjen e fëmijëve
 - Përshtatje e fëmijëve në kopsht, integriteti i tyre dhe përfshirje e vazhduar në aktivitete të ndryshme.

Disa nga problematikat e hasura:

 - Mungesë informacioni nga nënat e reja për rritjen e fëmijëve, edukimin dhe shkollimin e tyre
 - Kontakte të vogla mes prinderve dhe mesueseve te kopshteve
 - Mungesa e kushteve higjeno-sanitare në komunitet.
6. Takime te vazhdueshme me komunitetin ne terren jane zhvilluar per disa arsye kryesore :
 - Për të njohur problemet kryesore të komunitetit, per identifikimin e femijeve te regjistruar apo jo ne kopshte , dhe per ta njohur ne teresi komunitetin
 - Per te krijuar nje komunikim te hapur dhe te vazhdueshëm me komunitetin, duke u bazuar në raporte te besueshme, bashkepunuese, si dhe të dialogut sistematik
 - Për t’i ndërgjegjësuar prinderit për identifikimin e problemeve si dhe per te drejtat e femijeve rom , gjetjen e zgjidhjeve per keto probleme, si dhe per te kerkuar te drejtat e tyre ne cdo institucion.
 - Degjimi i problemeve te komunitetit, inkurajimi i prinderve per t’i derguar femijet rregullisht ne kopshte dhe shkolla.
 - Ndërgjegjësimi i prindërve për regjistrimin e fëmijëve të tyre në kopshte
 - Informimi i familjeve mbi shërbimet qe ofrojne institucionet dhe referimi i tyre në strukturat perkatese per cdo problem qe ata kane.
 - Per te realizuar shkëmbim te vazhduar informacioni me prindërit për mbarëvajtjen e fëmijëve ne kopshte dhe shkolla

Problemet e hasura :

- Fillimisht, eshte shfaqur nivel i ulët besimi i prindërve rom nga bashkëpunime te tilla.
 - Nivel i ulët informacioni i prindërve për rëndesinë e shkollimit, edukimit dhe te drejtave te femijeve te tyre
 - Pasiguri për shkak të diskriminimit të tregut dhe mungese bashkepunimi
7. Dergimi I femijeve ne Qendrat Shendetesore dhe ne mjeket perkates , per vaksinimin e tyre, anomalite shendetesore apo semundjet qe ata kishin si: grip, semundjet e lekures, epilepsia etj

Programme Output 2

- **Roma parents and teachers mobilised to support the inclusion of Roma children in pre-school and formal education and early childhood services across 4 regions of Albania**

-Ketu do raportohet:

1. Takime mujore mobilizuese dhe trajnime me prinderit ne kopshte dhe klasen e pare (klubet me prinder)

- a. Takime me prinderit ne kopshte

YWCA Fushe-Kruje ka qene prezente gjate takimeve te prinderve rom dhe jorom ne kopshtin Nr 1 Fushe-Kruje dhe ate “Bakushe Visha”. Keto takime kane si synim :

- respektimin ndermjet paleve te prinderve,
- njohja e perbashket e problemeve te femijeve te tyre,
- konsultime te vazhdueshme ndermjet prinderve dhe edukatoreve,
- ndergjegjesimin e prinderve rom per domosdoshmerine e ndjekjes se kopshtit cdo dite
- komunikimi i hapur sipas menyres se tyre te referimit ndikojnë pozitivisht si në rritjen e pjesëmarrjes së komunitetit ne mbledhjet me prinder, ashtu edhe në shtimin e besimit për ndryshimet e nevojshme.
- ndërgjegjësimi i komunitetit mbi çështje të të drejtave te komunitetit ne pergjithesi dhe te drejtave të fëmijëve ne vecanti

- b. Takimet me klubin e prinderve

Klubi I prinderve perbehet jo vetem nga gra, por tanime edhe nga baballaret e tyre. Jane zhvilluar shume takime me keto klube, te cilat permbajne 15-20 anetare. Cdo anetar I klubit ka dick ate vlefshme per te treguar, gjithashtu te gjithe anetaret respektojne te drejtat e njeri-tjetrit. Shpeshhere

jane zhvilluar takime me trajnues per te zhvillur tema te ndryshme ne lidhje me prinderimin, te mara kryesisht nga Manuali I Prinderimit. Këta takime kanë qenë të planifikuara më pare, duke mbledhur anetaret e klubit prapakisht dhe duke diskutuar sipas një programi të qartë, të bazuar në informacionin e përditësuar të mbledhur nga anëtarët e këtij klubi mbi nevojat dhe problematikat që ka komuniteti për mbrojtjen e fëmijëve, respektimin e të drejtave të tyre si dhe shkollimin e përditësuar të tyre.. Gjithashtu, mesazhet e trajnimit të dhena nga trajnuesja janë të dhena të qartë, të formuluar thjesht dhe të kuptueshëm për pjesëmarrësit.

Rezultatet e arritura nga keto takime dhe trajnime :

- Rritje e numrit të pjesëmarrësve të ndërgjegjësuar
- Pjesëmarrësit e klubit janë të grupmoshave dhe gjinive të ndryshme, duke këmbëngulur për përfaqësim të barabartë gjinor
- Anetaret e klubit tashme hedhin ide lirisht dhe diskutojnë se bashku për çdo problematike
- Anetaret e klubit tashme e vlerësojnë shumë shkollimin, edukimin, ndjekjen e kopshteve etj

ACHIEVEMENTS AND RESULTS

Arritjet dhe rezultatet

- Pjesemarrje ne kopshte dhe shkolla dhe ndjekje e kenaqshme e tyre nga femijet rom.
- Ndermjetesimi ndermjet familjeve rome dhe Institucioneve shteterore ka filluar te zbehet, pasi pjesetaret e komunitetit tashme jane me te lirshem dhe te integruar per te vepruar.
- Forcimi i lidhjeve dhe maredhenie shume te mira me komunitetin. Tashme, prinderit rom na perfshijne ne problematikat e tyre, ndjekin trajnimet etj
- Pjesa me e madhe e femijeve rom jane te vaksinuar, te pajisur me libreza shendetesore,
- Femijet qe kane ndjekur rregullisht kopshtin, ket vit te ri akademik do te regjistrohen nga prinderit e tyre ne shkolle
- Prinder te ndergjegjesuar per rendesine e shkollimit dhe ndjekjes se kopshtit ne menyre te vazhdueshme, te ndergjegjesuar se eshte detyre e tyre per t'i regjistruar femijet ne kopshte dhe shkolla
- Bashkepunime te fyrtshme me institucione publike dhe private locale.

ISSUES AND CHALLENGES

Sfidat dhe veshtiresite

- Mungesë informacioni për shërbimet e ofruara nga institucionet dhe zyrat shteterore.
- Mungese besimi per bashkepunimin dhe ofrimin e sherbimeve qe ata kane nevojte nga institucionet e ndryshme
- Kushte mjaft te veshtira jetese, shtepite me kushtet as minimale per te jetuar, mungojne kushtet e ngrohjes, higjena, veshmbathjet, nuk kane te ardhura mujore per te perballuar shpenzimet e femijeve etj
- Duke qene se ata nuk kane vendbanime fikse, pra jane ne levizje, eshte e veshtire te behen identifike ne terren per femije te regjistruar apo jo ne kopshte dhe shkolla.
- Diskriminimi dhe paragjykimet I ndjekin akoma popullisine rome
- Nivel I ulet arsimor, kane problem me mentalitetin

Qarku	Nr i personave te trajnuar (klubet e prinderve)	Nr i personave te kontaktuar ne familje	Nr i vizitave ne terren	Nr i klubeve te prinderve	Nr i kopshteve qe kane marre materiale,/libra etj
Durres	50	60	30	15	2

Annex1: Data on children enrollment in kindergarten for the reporting period May-August, 2016.

SHKODRA	Children enrolled in preschool Femije te rregjistruar ne kopsht	Children enrolled in school Ne shkolle	Number of identified unregistered children Te identifikuar te parregjistruar	Children registered in civil registry Te rregjistruar ne gjendje civile	Children immunized Femije te vaksinuar
Boys					
Girls					
TOTAL					

LEZHA	Children enrolled in preschool	Children enrolled in school	Number of identified unregistered children	Children registered in civil registry	Children immunized
Boys					
Girls					
TOTAL					

BERAT	Children enrolled in preschool	Children enrolled in school	Number of identified unregistered children	Children registered in civil registry	Children immunized
Boys					
Girls					
TOTAL					

DURRES (+Fushe-Kruje)	Children enrolled in preschool	Children enrolled in school	Number of identified unregistered children	Children registered in civil registry	Children immunized
Boys					
Girls					
TOTAL					

HISTORI SUKSESI

Jane zhvilluar aktivitete te ndryshme me femijet rom dhe egjyptiane, por nder aktivitetet me mbreselenes ishte kampi veror I zhvilluar ne periudhen korrik-gusht 2016. Gjate ketij aktiviteti, bashkepunetoret kryesore ishin administratoret e shkolles private “Kroi I Dijeve”, te cilet na lejuan te shfrytezonim hapesirat e jashtme dhe te brendshme te shkolles ne fjale, si dhe mesueset e shkolles. Kampi veror zgjati disa jave dhe ishte një aktivitet që ofroi një mjedis miqësor e gazmor që ndërthur elementë të ndryshëm edukativë, sportivë, ndërgjegjësues, argëtues, mësimorë, kulturorë dhe artistikë. Fëmijët ishin protagonistët kryesorë të aktiviteteve ditore, duke marrë pjesë në procesin e planifikimit të tyre dhe duke dhënë sugjerime konkrete për mënyrën e organizimit të tyre. Vullnetare te ndryshem te YWCA bashkëpunuan ngushtësisht me femijet, organizuan lojera te ndryshme , me qëllim që ata të ndihen të përfshirë dhe aftësitë e tyre ndërvepruese, komunikuese e shoqërore të përmirësohen. Por kampi veror shërbeu edhe për të identifikuar fëmijë të rinj që kanë nevojë për mbrojtje ose që janë të ekspozuar ndaj rreziqeve të ndryshme, për t’i referuar ata në strukturat përkatëse. Qellimi kryesor I ketij aktiviteti ditor ishte integrimi I femijeve rom, egjyptian, jo rom se bashku, per te ndertuar rrugen e nje shoqerie te paster ndermjet tyre, pa diskriminime dhe qe do te zgjase. Shpresojme qe ky aktivitet aq domethenes te kete krijuar lidhjet e forta ndermjet femijeve pa dallime apo diskriminime, dhe te fort ate mbeten dhe per ditet ne vazhdim.

YWCA Fushe- Kruje

